

Legevakt – utfordrende for legene og kommunene

Det må bli restriksjoner på hvor mange timer leger kan jobbe sammenhengende og en grense for hvor mange timer leger kan jobbe i løpet av en uke, også som selvstendig næringsdrivende.

Det mener fastlege Ingunn Idsø Deinboll i Nore og Uvdal kommune. Kommunen som betjenes av tre fastleger, har ca. 2 550 innbyggere og 4 000 hytter. Det er interkommunalt vakt samarbeid med kommunene Flesberg og Rollag i helgene. Da er vakt distriktet stort; hele Numedal fra grensen mot Kongsberg til Hol kommune.

Det er kommunal legevakt mandag til fredag og interkommunal legevakt i helgene. En helgevakt starter fredag kl 16 og avsluttes mandag kl 8. Det blir en sammenhengende arbeidsøkt på 64 timer, men siden Idsø Deinboll har fast vakt på torsdager, blir det en arbeidsøkt på 104 timer fra torsdag morgen kl 8 til mandag ettermiddag kl 16.

Mange vakter

Det er tredelt vakt fra mandag til fredag. Dette innebærer én fast vakt dag i uken og hver tredje uke ytterligere en hverdagsvakt. Idsø Deinboll er gift og har tre barn på 12, åtte og fire år, men hun kan ikke være alene med fireåringen når hun har vakt. Må hun rykke ut, er hun avhengig av at mannen er hjemme, ellers er barnevakt påkrevet. Levering og henting i barnehage, SFO og fritidsaktiviteter er heller ikke mulig på vakt dager.

Legeskontoret som vaktlokale

Legene arbeider alene på vakt uten medarbeidere. Henvendelser til legevakten kommer via en telefontjeneste fra Stamina HOT. De kontakter legen når de mener det er nødvendig med vurdering av lege.

– Vi er ganske restriktive med hvilke pasienter vi ser på vakt. Er det forsvarlig ser vi pasienten dagen etter på legeskontoret. Vi er også restriktive i forhold til utskriving av B-preparat. Det oppleves ikke alltid trygt å være alene på legeskontoret og si nei til utlevering av B-preparater til en pasient som ønsker dette. Derfor mener jeg en organisering av legevakten hvor legen er alene på vakt, ikke ivaretar legens sikkerhet i tilstrekkelig grad, sier Idsø Deinboll.

Hun forteller at det hovedsakelig er allmennleger som deltar i legevakten i uken. Det er vanskelig å få dekket opp helgene med vikarer.

– Vi bruker vikarlegebyrå, men får ofte navnet på vikaren i siste liten. Vikarene som kommer i helgene må ta seg fri fra ordinært arbeid fredag etter lunsj for å rekke frem til kl 16 og må også ta seg fri mandag formiddag av samme grunn. Det blir dermed ikke så lukrativt som å ha vakt i mer sentrale strøk, mener hun.

– Etter mange timer på jobb med lite søvn, oppleves det ikke greit å skulle kjøre noen mil i bil til neste pasient, sier Ingunn Idsø Deinboll. Foto privat

Ikke mulig å ta fri etter vakt

– Rettigheten til fri etter nattevakt er ikke mulig å gjennomføre i vår kommune. Vi har så hyppig vakt at vi ikke kan legge opp til dette. Det er rett og slett ikke kapasitet til det. Det er heldigvis oftest rolige netter, men svært slitsomt de gangene det ikke er det, legger hun til.

Hvordan få en bedre legevaktordning?

– Hvis man unngår lange arbeidsøkter sikrer vi at legen som er på vakt er uthvilt når han/hun er på jobb. Slik det er nå, er det ingen begrensning på antall timer og man kan dermed jobbe mange døgn i strekk uten å få ordentlig søvn. Dette må det bli en slutt på. Det er viktig å være uthvilt når man skal ta viktige og vanskelige beslutninger på legevakt. Det er svært krevende å jobbe fulltid på dagtid og i tillegg ha så mye vakt som vi har her. Kommunen har hatt store problemer med å få til en stabil legedekning og har derfor hatt mange vikarleger via vikarbyrå.

Interkommunal legevakt er løsningen

– Etter at den nye fastlegeforskriften kom med muligheten til fritak fra vakt fra 55 år, har de to nabokommunene bare én lege som går i vakt. Vi vil derfor bare være fire leger som kjører legevakt i de tre kommunene. Av

den grunn må vi gå sammen med Kongsberg for å få til en interkommunal legevakt stasjonert i Kongsberg, sier hun. Men avstanden til Kongsberg er stor for de i yttergrensen av kommunen. Det vil nok også bli et økt behov for ambulansetransport av pasienter til legevakten, som kanskje tidligere ville fått sykebesøk hjemme.

Motstanden mot å flytte legevakten er stor i befolkningen. Mange synes det blir utrygt å vite at nærmeste lege er i Kongsberg. Ordningen «mens du venter på ambulansen» er opprettet. Det planlegges også som en mulighet at vi har en sykepleier tilgjengelig på sykehjemmet i kommunen. På den måten vil en sykepleier kunne ha muligheten til å gjøre noen enkle pasientvurderinger i samarbeid med vakthavende lege i Kongsberg.

Saken er nå behandlet i kommunestyret i alle kommuner og fra høsten 2013 vil de to nabokommunene gå inn i et samarbeid med Kongsberg kommune om interkommunal legevakt stasjonert i Kongsberg. I Nore og Uvdal skal det opprettes en lokal arbeidsgruppe som skal se på muligheten for lokale tilpasninger, blant annet muligheten for å ha legevakslege tilstede i kommunen.

Ellen Juul Andersen
ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling